

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII
SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI

Iași, Cod 700506, Str. Garabet Ibrăileanu, Nr. 1, C.I.F.: 4981239, E-mail: spitalcfiasi@yahoo.com
Tel.: 0232/216422 Secretariat Tel./Fax: 0232/264013 Web: www.spitaluniversitarcfiasi.ro

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

PO-AP-08

NOTĂ:

Acest document este proprietatea intelectuală a Spitalului Clinic Căi Ferate Iași.
Reproducerea integrală sau parțială a acestui document este permisă numai cu acordul prealabil scris și înregistrat al managerului spitalului.
Constituie abatere disciplinara necunoașterea și/sau neaplicarea întocmai a cerințelor prezentului document.
Aceasta abatere va fi sancționată conform art. 247, 248 și art. 250-252 din Codul Muncii, actualizat.

Revizie

Revizia acestui document se face ținând cont de rezultatele implementării indicatorilor de monitorizare de structura, proces, rezultatelor obținute, modificări legislative, modificări de circuite, reorganizări interne, etc.
Revizia nu este obligatorie decât dacă se îndeplinesc cel puțin unul dintre criteriile sus menționate.

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL
SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS
SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 1 / 10

Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii

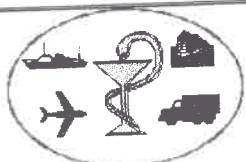
Nr crt	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
1	1/0	-	-elaborare inițială	13.03.2020
2	1/1	2,3,5.5	- modificare activitate procedurală, adăugare documente de referință, măsuri de transport al decedatului din secția clinică către prosectură	06.04.2020
3.	1/2		- modificare machetă, modificare codificare procedură	05.08.2022

Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii

Nr crt.	Elaborat / verificat / avizat / aprobat	Nume și prenume	Funcția	Semnătura	Data
1	Elaborat	Dr.Grigorovici Mirela	Medic coordonator Serviciul de Anatomie Patologică și Prosectură		16.07.2022
2	Verificat	Dr. Solomon Emilia	Director medical		18.07.2022
3	Avizat	Dr.Leonte Stela-Maria	RMC		20.07.2022
4	Avizat juridic	Av.Manita Petru	Avocat		20.07.2022
5	Avizat	Dr.Frunză Izabela	Membru Comisie monitorizare		25.07.2022
6	Aprobat	Dr.Glod Mihai	Manager		02.08.2022

Exemplar nr: 2

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL
SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS
SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 2 / 10

CUPRINS

1. Scop	3
2. Domeniul de aplicare.....	3
3. Definiții și abrevieri.....	3
4. Documente de referință.....	4
5. Descrierea procedurii.....	4
5.1. Generalități.....	4
5.2. Descrierea procedurii în secția clinică.....	5
5.3. Informarea Serviciului de Anatomie Patologică și Prosectură.....	5
5.4. Anunțarea aparținătorilor decedatului.....	6
5.5. Măsuri pentru personalul implicat în manipularea cadavrelor în incinta spitalului.....	6
5.6. Măsuri pentru transportul decedatului din secția spitalului către morgă.....	7
5.7. Înregistrarea decedatului.....	7
5.8. Măsuri pentru aparținătorii decedatului.....	7
5.9. Completarea și eliberarea CMCD.....	7
5.10. Autopsia.....	8
5.11. Scutirea de autopsie.....	8
5.12. Predarea-preluarea cadavrului de către aparținători.....	8
5.13. Colectarea și gestionarea deșeurilor.....	9
6. Responsabilități.....	9
7. Evidențe și înregistrări.....	10
8. Anexe.....	10
9. Difuzare.....	10
10. Indicatori de monitorizare.....	10

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 3 / 10

1. SCOP

Scopul prezentei proceduri constă în descrierea activităților ce se desfășoară în Spitalul Clinic Căi Ferate Iași după decesul unui pacient internat și până la externarea sa către aparținători în următoarele situații specifice:

- 1.1. **pacient infectat cu noul coronavirus Sars-Cov2 și confirmat prin teste de laborator;**
- 1.2. **pacient suspect de infectare Sars-Cov2 la care nu s-a efectuat testarea pentru confirmare.**

2. DOMENIU DE APLICARE

2.1. Procedura se aplică în cadrul Spitalului Clinic Căi Ferate Iași (secții clinice, compartimente, ambulatoriu, camera de gardă).

2.2. Activitate procedurală: externare pacienți decedați în timpul spitalizării, cei infectați cu noul coronavirus Sars-Cov2 și confirmați prin teste de laborator și cei suspecți de infectare cu Sars-Cov2 la care nu s-a efectuat testarea pentru confirmare.

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

3.1. Definiții:

3.1.1. **Deces** = încetarea din viață a unei persoane de cauză naturală sau violentă.

3.1.2. **Cadavre umane** = persoanele care nu mai prezintă niciun semn de activitate cerebrală, cardiacă sau respiratorie și care sunt declarate decedate din punct de vedere medical, potrivit legii.

3.1.3. **Preluarea cadavrului** presupune primirea cadavrului în cadrul Compartimentului de Prosectură al SAPP, cu toate documentele însoțitoare, precum și verificarea corespondenței dintre documentele de identificare și decedat.

3.1.4. **Certificatul Medical Constatator al Decesului** = document oficial (formular tipizat) ce urmează liniile directe ale OMS și recomandările EUROSTAT, care certifică din punct de vedere medical, medico-legal și juridic decesul unei persoane.

3.1.7. **Îmbalsămarea** reprezintă oprirea degradării cadavrului și se realizează după minim 6 ore de la producerea decesului, conform legislației în vigoare.

3.2. Abrevieri:

3.2.1. Ed = Ediție

3.2.2. Rev = Revizie

3.2.3. PO = Procedura operațională

3.2.4. SMC = Sistem de management al calității

3.2.5. SAPP = Serviciul de Anatomie Patologică și Prosectură

3.2.6. Medic AP = medic anatomopatolog

3.2.7. FOCG = Fișa de Observație Clinică Generală

3.2.8. CMCD = Certificatul Medical Constatator al Decesului

3.2.6. HG = Hotărâre de Guvern

3.2.7. OMS = Ordin Ministerul Sănătății

3.2.8. IML = Institutul de Medicină Legală

3.2.9. ATI = Anestezie și Terapie Intensivă

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

4.1. Legislație:

- Legea nr. 104 din 27.03.2003 republicată în Monitorul Oficial nr. 213/03.2014;
- HG nr. 451/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului, publicată în Monitorul Oficial nr. 340/04.2006;
- Hotărârea nr. 909/14.09.2011 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului aprobate prin H.G. nr. 451/2004;
- Legea 75/2010 privind externarea persoanelor decedate de religie islamică;
- Legea nr. 254/2017 privind externarea din unitățile sanitare și manipularea cadavrelor persoanelor decedate de religie mozaică, cu modificările și completările ulterioare;

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 4 / 10

- Legea nr.68/18.04.2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2017 privind externarea persoanelor decedate de religie mozaică din unitățile sanitare.
- Ordinul nr.1217 din 16.09.2010 publicat în Monitorul Oficial 723 din 29.10.2010 privind aprobarea ghidurilor de practică medicală pentru specialitatea anatomie patologică;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 741/2016 pentru aprobarea normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare;
- Ordinul nr. 1533/2017 privind aprobarea metodologiei de încadrare a riscului infecțios pentru persoanele decedate cu boli infecțioase;
- OSGG nr. 600/2018 - Ordinul secretarului general al Guvernului privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- OMS nr.436/2020 : Ordinul ministrului sănătății pentru aprobarea Protocolului specific privind managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (SARS-CoV2);
- OMS nr. 570/2020 : Ordinul ministrului sănătății privind modificarea Ordinului ministrului sănătății nr. 436/2020 pentru aprobarea Protocolului specific privind managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (SARS-CoV2);

4.2. Alte documente și reglementări:

- Reglementări privind completarea CMCD și codificarea buletinului statistic pentru deces
- SR EN ISO 9000:2015 - Sisteme de Management al Calității. Principii fundamentale și vocabular
- SR EN ISO 9001:2015 - Sisteme de management al calității. Cerințe.
- Leibovici M. – necropsia și semiologia anatomo-clinică, București: Editura medicală, 1967.
- Egyed Zs, Gurzu S., hecser L., Jung J., mezei T., Pavai Z., Simu G. – tehnica necropsiei anantomopatologice, Târgu Mureș: UMF, 2007.
- Fișele posturilor SAPP

5. DESCRIEREA PROCEDURII

5.1. Generalități:

5.1.1. Prezenta procedură se completează cu procedura internă PO-MED-04 și PO-AP-07 privind externarea pacienților decedați în timpul spitalizării.

5.1.2. Procedura reglementează activitățile specifice necesare a fi desfășurate în cadrul Compartimentului de Prosecură al SAPP în cazul particular al pacienților decedați infectați cu noul coronavirus sars-cov2.

5.2. Descrierea procedurii până la decesul pacientului și după ce acesta a survenit în secția clinică a spitalului

La internare pacientul va primi:

- brățara de identificare cu numele și prenumele, verificate și completate lizibil;
- documentul de identitate va fi obligatoriu xeroxat. Copia conformă cu originalul va fi semnată de un cadru medical și inclusă în FOCG.

La cazurile spitalizate pentru care în perioada internării în unitatea sanitară se confirmă prin teste de laborator diagnosticul de infecție cu noul coronavirus Sars-Cov-2, precum și la pacienții suspecți de infecție cu Sars-Cov2 la care nu s-a efectuat testarea pentru confirmare, evoluția pacientului fiind urmată de decesul acestuia, decesul se constată de către medicul curant sau de medicul de gardă, după caz, care consemnează în FOCG data și ora decesului cu semnătură și parafă. Medicul curant sau, în lipsa acestuia, medicul de gardă care a constatat decesul scrie epicriza de deces, menționând data completării acesteia, semnează și parafează.

Medicul curant/medicul de gardă trimite **PRIN EMAIL** către SAPP (adresă de email: ap@spitalcfiasi.ro) următoarele documente:

- biletul de însoțire al decedatului cu numele, vârsta, ultimul domiciliu, data nașterii, CNP, data și ora decesului, secția unde a fost internat, numărul foii de observație, diagnosticul de deces, semnătura și parafa medicului curant, toate acestea completate într-un bilet tipizat unic pentru întreaga țară;
- copia scanată a documentului de identitate al decedatului;
- prima pagină scanată a FOCG cu diagnosticul de deces, precum și epicriza de deces.

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 5 / 10

Medicul curant/medicul de gardă are responsabilitatea de a anunța cei 2 brancardieri desemnați în secția clinică. Brancardierii vor dezbrăca pacientul decedat și vor verifica brățara de identificare cu numele și prenumele acestuia completate lizibil. Brancardierii vor pulveriza peste cadavru biocid TP22 (pe bază de formol), după care cadavru va fi așezat într-un sac impermeabil dublu cu mănere și ermetic închis cu fermoar. După aceasta vor pulveriza din nou peste sac biocid TP22. Produsele biocide tip TP2 vor fi folosite pentru suprafețe în concentrațiile și la timpul de expunere recomandate de producător și specificate pe eticheta produsului.

Certificatul medical constatator al decesului va fi completat și eliberat de către medicul curant al pacientului din secția spitalului.

Cadavru persoanei decedate ca urmare a infecției Covid-19 confirmată prin teste de laborator fără leziuni traumatiche **NU SE AUTOPSIĂZĂ conform prevederilor legale din Ordinul M.S. nr. 436 / 13.03.2020ce conține Protocolul specific pentru managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (Sars-Cov2).**

Pot fi declarate cazuri medico-legale în conformitate cu art. 185 din Codul de procedură Penală numai decedații infectați cu noul coronavirus Sars-Cov-2 a căror moarte a fost violentă sau suspectă. În aceste cazuri se va anunța în cel mai scurt timp instituția medico-legală competentă. Medicul legist se va deplasa la spital pentru evaluarea leziunilor traumatiche și dispunerea ridicării cadavru după caz.

Anunțarea IML va fi efectuată de către medicul curant sau un cadru medical desemnat de acesta încă din timpul vieții pacientului care prezintă semne severe de boală.

TOATE CAZURILE SUSPECTE VOR FI CONSIDERATE DREPT CAZURI CONFIRMATE ȘI SE VOR LUA MĂSURILE DE PROTECȚIE CORESPUNZĂTOARE.

5.3. Informarea Serviciului de Anatomie Patologică și Prosectură asupra decesului

În perioada stării de urgență dată de epidemia cu noul coronavirus Sars-Cov 2 medicul anatomo-patolog și autopsierul vor fi de permanență la domiciliu în afara programului normal de lucru.

În situația în care decesul unui pacient internat survine **de luni până vineri** în intervalul **07.30 – 13.30**, medicul curant al pacientului decedat anunță medicul anatomo-patolog prezent în SAPP care va coordona procedura de eliberare a pacientului decedat.

În situația în care decesul unui pacient internat survine **de luni până vineri** în intervalul de timp **13.30 - 07.30** al zilei următoare, medicul curant/medicul de gardă anunță telefonic medicul anatomo-patolog de permanență la domiciliu de decesul survenit și demarează toată procedura de transport a decedatului la morga spitalului. Medicul anatomo-patolog de permanență la domiciliu anunță telefonic autopsierul de permanență la domiciliu să se prezinte în serviciu pentru preluarea cadavru și depozitarea acestuia în camera frigorifică, conform procedurii. Începând cu ora 07.30 a zilei următoare medicul anatomo-patolog prezent în SAPP va coordona procedura de eliberare a pacientului decedat.

În situația în care decesul unui pacient internat survine în zilele de **sâmbătă și duminică** se va ține cont de programul Serviciului de stare civilă Iași care sâmbăta lucrează până la ora 12.00. Medicul de gardă anunță telefonic medicul anatomo-patolog de permanență la domiciliu de decesul survenit și demarează toată procedura de transport a decedatului la morga spitalului. Medicul anatomo-patolog de permanență la domiciliu anunță telefonic autopsierul de permanență la domiciliu să se prezinte în serviciu pentru preluarea cadavru și depozitarea acestuia în camera frigorifică, conform procedurii. Începând cu ziua de luni, ora 07.30 medicul anatomo-patolog prezent în S.A.P.P. va coordona procedura de eliberare a pacientului decedat.

În demararea procedurilor de eliberare a pacientului decedat se va ține cont de programul Serviciului de stare civilă Iași :

- de luni până vineri : 08.30 – 12.30, 13.30 – 16.00

- sâmbătă : 08.00 – 12.00.

5.4. Anunțarea aparținătorilor despre survenirea decesului

Se face imediat de către Biroul de internări sau de către medicul de gardă, cu obligația de a anunța telefonic aparținătorii legali ai pacientului în stare gravă sau decedat, cu indicația de a se prezenta la spital pentru ridicarea decedatului în termen de 24 ore de la deces pentru o distanță mai mică de 100 km de locul decesului și la maximum 48 ore pentru o distanță mai mare de 100 km de locul decesului sau în situații speciale.

Anunțul se consemnează în registrul de note telefonice.

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 6 / 10

În situația în care aparținătorul legal declară că nu se poate ocupa personal în termenul stabilit (este internat în spital, este în carantină/izolare la domiciliu sau altele asemenea) va fi îndrumat să trimită pe email, Whatsapp, fax o declarație pe proprie răspundere **semnată** prin care delegă o altă persoană să efectueze identificarea cadavrului, care se consemnează într-un proces verbal. Această persoană împreună cu un reprezentant al unei firme de pompe funebre vor ridica decedatul de la morga spitalului.

NU ESTE PERMISĂ IEȘIREA APARTINĂTORILOR DIN CARANTINĂ/IZOLARE PENTRU IDENTIFICAREA SAU RIDICAREA CADAVRULUI.

Dacă aparținătorul legal/delegatul acestuia nu se prezintă în intervalul de timp prevăzut (24 – 48 ore), o persoană delegată din spital va anunța primăria locală și va declara decesul la Serviciul de stare civilă.

5.5. Măsurile care privesc personalul implicat în manipularea cadavrelor în incinta spitalului

Personalul care, potrivit atribuțiilor, este implicat în manipularea cadavrelor, îmbrăcămintei și a obiectelor contaminate cu secreții ale persoanei decedate și care transportă cadavrul către spațiile special destinate este format din necropsier (autopsier) și cei 2 brancardieri desemnați din cadrul secției clinice.

Personalul va purta obligatoriu echipament individual de protecție și anume:

- combinezon complet din material impermeabil sau material țesut cu densitate mare rezistent la apă care prezintă și protecție pentru cap sau halat de unică folosință cu mâneci lungi impermeabile la apă și bonetă;
- protectoare faciale: mască cu vizieră, mască FFP2/FFP3 și protectoare oculare (ochelari de protecție);
- 2 perechi de mănuși latex;
- cizme de cauciuc care pot fi dezinfectate.

Pentru personalul care manipulează cadavrul sau îmbrăcămintea și obiectele posibil contaminate cu secreții ale decedatului este obligatorie spălarea mâinilor cu apă caldă și săpun după fiecare manoperă. Ulterior se va efectua dezinfecția mâinilor cu produse biocide de tip TP1 destinate dezinfecției mâinilor prin frecare.

5.6. Măsurile care privesc transportul decedatului din secția de spital către morgă

Cadavrul persoanei decedate ca urmare a infecției Covid-19 confirmată prin teste de laborator fără leziuni traumatiche **NU SE AUTOPSIAZĂ conform prevederilor legale din Ordinul M.S. nr. 436 / 13.03.2020 ce conține Protocolul specific pentru managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (Sars-Cov2).**

Responsabilitatea anunțării brancardierilor din secția clinică este a medicului curant/ medicului de gardă. Cadavrul este transferat la morga spitalului de către cei 2 brancardieri desemnați pe secție pe traseul prestabilit de către medicul epidemiologic al spitalului.

Transportul cadavrului către morgă de la nivelul secției clinice a spitalului se face în sacul cu mânere închis ermetic, pe targă.

La morga spitalului cadavrul va fi preluat de autopsier care îl va introduce în al doilea sac impermeabil ce va fi pulverizat în interior și exterior cu soluție biocidă TP22 (pe bază de formol) și apoi va fi depus în camera frigorifică de la prosectură în așteptarea aparținătorilor legali pentru identificare sau până la momentul derulării procedurilor specifice medicinei legale.

Anterior transportului decedatului la morgă se vor trimite pe email către Serviciul de Anatomie Patologică și Prosectură următoarele acte:

- **biletul de însoțire al decedatului** către SAPP care să includă: numele, vârsta, ultimul domiciliu, data nașterii, CNP, data și ora decesului, secția unde a fost internat, numărul foi de observație, diagnosticul de deces, semnătura și parafa medicului curant, toate acestea completate într-un bilet tipizat unic pentru întreaga țară (vezi **anexa 1**);
- **copie după prima pagină a FOCG** cu diagnosticul de deces completat, inclusiv constatarea decesului (cu semnătura și parafa) și epicriza de deces (cu semnătura, parafa și data efectuării);
- **copie după buletinul de identitate/carta de identitate /pașaportul decedatului.**

Liftul și targa prin care a fost asigurat transportul cadavrului din secția clinică până la camera frigorifică din morgă vor fi dezinfectate de către cei 2 brancardieri desemnați cu produse biocide tip TP2 pentru suprafețe.

5.7. Înregistrarea decedatului

Decedatul este trecut în Registrul special de înregistrare al decedaților cu mențiunea "infectat cu noul coronavirus Sars-Cov2" de către medicul-șef anatomo-patolog.

Autopsierul înregistrează decedatul în Registrul de înregistrare a primirii și eliberării cadavrelor.

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 7 / 10

5.8. Măsurile care privesc aparținătorii decedatului

Echipamentele individuale de protecție pentru aparținătorii decedatului care vor parcurge procedura de identificare a cadavrului vor fi asigurate cu titlu gratuit de către spitalul în care a fost internat pacientul.

Aparținătorii decedatului care parcurg procedura de identificare a cadavrului vor purta **obligatoriu echipament individual de protecție de unică folosință** și anume:

- halat de unică folosință din material țesut sau impermeabil la apă;
- mască facială;
- botoși (protecții încălțăminte);
- mănuși în situația în care trebuie să intre în contact direct cu cadavrul.

Cel mult două (2) persoane dintre aparținătorii decedatului pot vedea cadavrul numai după ce îmbracă echipamentul individual de protecție descris anterior.

Aparținătorii decedatului vor parcurge **obligatoriu procedura de identificare a cadavrului**. În caz de identificare pozitivă (potrivire) vor semna o declarație și se va completa într-un registru special dedicat.

Personalul implicat în manipularea cadavrului (autopsier) pulverizează produse biocide tip TP22 sau soluție de formaldehidă folosind un echipament de pulverizare fină peste cadavru, apoi îl introduce în doi saci rezistenți de vinil, consecutiv, cu pulverizare fină de biocid TP22 de fiecare dată. Ulterior acesta se introduce în sicriu, urmând a se închide și sigila capacul sicriului. Familia este cea care aduce sicriul în care se pune cadavrul. Din acest moment și până la înhumare / incinerare sicriul va rămâne închis, fiind interzisă orice acțiune de deschidere a acestuia.

Înhumarea/incinerarea se va efectua în cel mai scurt timp disponibil cu **sicriul sigilat**.

Pentru aparținătorii care au intrat în contact direct cu cadavrul este obligatorie spălarea mâinilor cu apă caldă și săpun, urmată de dezinfecția cu produse biocide de tip TP1 destinate dezinfecției mâinilor prin frecare.

5.9. Completarea și eliberarea certificatului medical constatator de deces

Certificatul medical constatator al decesului va fi completat și eliberat de către medicul curant al pacientului decedat din secția clinică a spitalului.

Dacă pacientul decedează în secția ATI, certificatul de deces va fi întocmit de medicul curant.

Completarea certificatului medical constatator al decesului se face la Biroul de internări.

Certificatul medical constatator al decesului completat, semnat și parafat se găsește în secția clinică de unde va fi eliberat aparținătorilor legali ai decedatului.

Este obligatorie completarea corectă a tuturor rubricilor conform cu FOCG și actul de identitate (carte de identitate, buletin de identitate sau pașaport), nu se admit ștersături, corecturi.

Excepțiile de la această procedură sunt legate de **necropsia în cadrul expertizei medico-legale** (a se vedea prevederile 5.9.2.).

5.10. Autopsia (necropsia)

5.10.1. Autopsia anatomo-patologică

Autopsia anatomo-patologică a cadavrului pentru a confirma/preciza/completa diagnosticul clinic de deces deja confirmat prin analize de laborator (teste specifice) **nu mai este necesară și este de evitat** din cauza riscurilor de transmitere a bolii infecto-contagioase, posibile în condițiile exercitării profesiei la personalul medical (prevederi legale din Ordinul M.S. nr. 436 / 13.03.2020 ce conține Protocolul specific pentru managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (Sars-Cov2), completare Ordinul 570/06.04.2020).

Protocolul specific mai sus-menționat se aplică în mod similar și pacienților internați și decedați în spital suspecți de infectare cu Sars-Cov2, la care nu s-a efectuat testarea pentru confirmare.

5.10.2. Autopsia medico-legală

În cazurile spitalizate pentru care în perioada internării în spital se confirmă (reconfirmă) diagnosticul de infecție cu noul coronavirus (Sars-Cov2), evoluția fiind urmată de deces, autopsia medico-legală a cadavrului pentru a confirma/preciza sau completa diagnosticul clinic de deces deja confirmat prin analize de laborator (teste specifice) **nu mai este necesară și este de evitat** din cauza riscurilor posibile în condițiile exercitării profesiei și de transmitere a bolii infecto-contagioase la personalul medical.

Decesul în secția clinică desemnată Covid din spital al persoanelor care au fost confirmate pozitiv pentru infecția Covid-19 și diagnosticul de deces cu infecție cu noul coronavirus Sars-Cov2 pot fi declarate cazuri medico-legale strict în conformitate cu art. 185 din CPP numai în caz de moarte violentă sau suspectă a fi violentă

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 8 / 10

ori atunci când există o suspiciune rezonabilă că decesul a fost cauzat direct sau indirect printr-o infracțiune ori în legătură cu comiterea unei infracțiuni. În acest caz se va anunța în cel mai scurt timp instituția medico-legală competentă pentru prezentarea medicului legist în vederea evaluării leziunilor traumatiche și a dispunerii ridicării cadavrului, după caz.

5.11. Scutirea de necropsie

Conform prevederilor legale din Ordinul 436/13.03.2020 ce conține Protocolul specific pentru managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (Sars-Cov2) în care se specifică expres că **nu se efectuează necropsia** aparținătorii vor cere în scris scutirea de necropsie (vezi **anexa 2**), menționând faptul că au fost informați asupra prevederilor legale și nu au nicio rezervă asupra diagnosticului stabilit și a tratamentului aplicat și își asumă toată responsabilitatea pentru aceasta în fața restului familiei decedatului – formulare tipizate pentru întreaga țară.

Scutirea de necropsie (la care se atașează o copie după actul de identitate al solicitantului) va fi completată de aparținători și aprobată de medicul-șef al SAPP, medicul curant, medicul șef al secției unde a decedat bolnavul și managerul spitalului și va fi păstrată împreună cu biletul de însoțire a decedatului în arhiva SAPP.

5.12. Predarea – preluarea cadavrului către aparținători

Aparținătorii vor primi de la medicul curant certificatul medical constator de deces și, împreună cu actul de identitate în original al decedatului, se vor prezenta la Serviciul de Stare Civilă. Aici li se va elibera certificatul de deces al decedatului cu care se reîntorc la morga spitalului pentru predarea – preluarea cadavrului.

Predarea – preluarea cadavrului se face prin completarea și semnarea de către aparținători a unui proces verbal de predare-preluare a cadavrului (vezi anexa 4), în care se precizează datele de identificare ale persoanei decedate, gradul de rudenie cu aceasta, faptul că aparținătorul a identificat cadavrul și asumarea pe propria răspundere că nu va desigila sicriul.

Procesul verbal va fi însoțit de copii ale documentelor de identitate ale aparținătorilor sau procesul verbal de delegare a altei persoane.

La spital aparținătorilor li se predau:

- ▶ Certificatul medical constator de deces
- ▶ Sicriul sigilat în care se găsește cadavrul
- ▶ Certificatul de formalizare și transport al decedatului
- ▶ Obiectele prețioase (inele, cercei, etc..) ce au aparținut persoanei decedate
- ▶ Efectele cu care a venit, aflate în păstrarea spitalului.

Cadavrele sunt eliberate în **sicriu sigilat** după pulverizarea fină a sacilor cu biocid TP22 conform procedurii descrise.

Transportul cadavrului aflat în sicriul sigilat se va efectua numai cu mijloace de transport autorizate potrivit legii.

Din acest moment și până la înhumare / incinerare sicriul va rămâne închis, fiind interzisă orice acțiune de deschidere a acestuia.

Înhumarea/incinerarea se va efectua în cel mai scurt timp disponibil cu sicriul sigilat.

5.13. Colectarea și gestionarea deșeurilor

Colectarea și gestionarea deșeurilor se realizează conform Planului pe spital de gestionare a deșeurilor după cum urmează:

- materiale sanitare-farmaceutice rezultate în urma procesului se depozitează în saci galbeni cu specificația “risc biologic”, se cântăresc și se specifică greutatea și denumirea “Serviciul de Anatomie Patologică și Prosectoră”;
- se transportă la depozitul de colectare materiale biologice;
- echipamentul de protecție al personalului ce efectuează atribuții în morga spitalului este depozitat în saci de culoare neagră; echipamentul de protecție de unică folosință va fi depozitat în saci de culoare galbenă.
- camera frigorifică se dezinfectează cu produse biocide tip TP2 pentru suprafețe;
- se sterilizează cu lumină UV.

Se are în vedere existența unei noi proceduri epidemiologice în caz de infecție cu noul coronavirus Sars-Cov2.

Îndepărtarea deșeurilor se va realiza în conformitate cu protocoalele standard și a celor elaborate la nivelul spitalului luându-se în considerare caracteristicile de contaminare cu Sars-Cov2.

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 9 / 10

6. RESPONSABILITĂȚI

6.1. Managerul

- aprobă prezenta procedură;
- se asigură de existența resurselor necesare în vederea punerii în aplicare a prevederilor prezentei proceduri;
- aprobă cererea de scutire de necropsie;
- semnează adresa înaintată de spital către organele de urmărire penală competente.

6.2. Medicul anatomopatolog coordonator SAPP

- instruește personalul din subordine cu privire la prevederile prezentei proceduri;
- se asigură de respectarea prevederilor prezentei proceduri;
- verifică și aprobă cererea de scutire de autopsie;
- semnează procesul verbal întocmit în situația în care au fost identificate asupra cadavrului unele bunuri (efecte/bunuri de valoare);
- semnează certificatul de formolizare;
- se implică în soluționarea cât mai urgentă a cazurilor;
- se implică în soluționarea cât mai urgentă a cazurilor medico-legale și sociale;
- semnalează orice neconformitate legată de această procedură;
- respectă confidențialitatea datelor.

6.3. Medicul curant/medicul de gardă

- cunoaște, respectă și aplică prevederile procedurilor PO-MED – 04 și PO-AP-07, complementare prezentei proceduri specifice SAPP;

- constată decesul;

- completează FOCG cu epicriza de deces;

Serviciul de Anatomie Patologică și Prosecutură

- anunță telefonic aparținătorii legali despre survenirea decesului

- completează CMCD;

- pentru cazurile medico-legale va completa o cerere către Poliția Municipală/Județeană unde a avut domiciliul decedatului, prin care va solicita eliberarea unei Ordonanțe în vederea efectuării autopsiei medico-legale de către Institutul de Medicină Legală;

- respectă confidențialitatea datelor.

6.4. Medicul șef de secție

- aprobă și semnează cererea de scutire de necropsie

6.5. Autopsierul

- realizează manevrarea, depozitarea, formolizarea și eliberarea cadavrelor;

- circuitul deșeurilor;

- documentele necesare procedurii;

- arhivarea documentelor specifice SAPP din aria sa de competență;

- semnează procesul verbal întocmit în situația în care au fost identificate asupra cadavrului unele bunuri (efecte/bunuri de valoare);

- eliberează sacii pentru decedați către secții;

- respectă confidențialitatea datelor.

6.6. Îngrijitoarea AP

- ajută autopsierul în cursul procedurii și la reorganizarea locului de muncă;

- circuitul deșeurilor;

- respectă confidențialitatea datelor.

7. EVIDENȚE ȘI ÎNREGISTRĂRI

7.1. Registrul de înregistrare a decedaților

7.2. Caietul autopsierului de înregistrare a decedaților

7.3. Procesele verbale de predare – primire a decedaților

7.4. Certificatierul cu certificate medicale constatatoare ale deceselor

7.5. FOCG cu epicrizele de deces

7.6. Sistemul informatic

SPITALUL CLINIC CĂI
FERATE IAȘI

EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2

Cod: PO-AP-08

Ed.: 1

Rev.: 2

Pag.: 10 / 10

- 7.7. Biletele de însoțire a pacienților decedați
- 7.8. Cererile de scutiri de autopsie
- 7.9. Certificatele de formolizare
- 7.10. Adresele către Poliție în vederea obținerii Ordonanței pentru autopsie medico-legală

8. ANEXE

- 8.1. Biletul de însoțire a pacientului decedat (Anexa 1: PO-AP-07/F1)
- 8.2. Scutirea de autopsie (Anexa 2: PO-AP-07/F2)
- 8.3. Certificatul de formolizare (Anexa 1: PO-AP-08/F1)
- 8.4. Proces verbal de predare – primire a decedatului către aparținători (Anexa 2: PO-AP-08/F2)

9. DIFUZARE

Procedura se difuzează pe baza Listei de difuzare sau în format electronic
Înregistrările generate de această activitate se păstrează / arhivează conform cerințelor SMC/SMSA/SCIM implementat.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

INDICATOR	ȚINTA	METODA DE CALCUL	PERIOADA DE MONITORIZARE	RESPONSABIL
Ponderea documentelor de referință de actualitate	100%	(nr. documente de referință de actualitate / nr. total documente de referință) x 100	semestrial	Medic coordonator SAP
Ponderea angajaților AP instruiți cu cerințele procedurii din totalul angajaților cu atribuții în aplicarea cerințelor procedurii.	100 %	(nr. personal medical AP instruit cu cerințele procedurii / nr. angajaților cu atribuții în aplicarea cerințelor procedurii) x 100	semestrial	Medic coordonator SAP
Procent concordanțe între diagnosticul clinic de externare și diagnosticul anatomopatologic necroptic	>90 %	(nr. concordanțe înregistrate / nr. total diagnostice AP necroptice) x 100	trimestrial	Medic coordonator SAP Comisia de analiză a deceselor
Procent autopsii anatomo-clinice efectuate din totalul deceselor din spital care nu sunt cazuri medico-legale	>2 %	(nr. autopsii anatomo-clinice / nr. total decese din spital care nu sunt cazuri medico-legale) x 100	semestrial	Medic coordonator SAP

 SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI	ACTIVITATEA PROSECTORALĂ	Cod: PO-AP-07/F1
		Ed./Rev.: 2/0
		Pag.: 1/1

Spitalul Clinic Căi Ferate Iași
 Clinica/Secția

Către
SERVICIUL DE ANATOMIE PATOLOGICĂ ȘI PROSECTURĂ

Vă trimitem decedatul/decedata, în vârstă de
 ani, cu ultimul domiciliu în orașul, str. nr., județul, data nașterii,
 CNP, internat în clinica/secția, FO nr., care a decedat la data de
, ora, cu diagnosticul clinic

Data

 (semnătura și parafa)

Medic,

 SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI	ACTIVITATEA PROSECTORALĂ	Cod: PO-AP-07/F2
		Ed./Rev.: 2/0
		Pag.: 1/1

Nr. /data

Se aprobă ,
Manager

Aviz șef secție clinică,

Aviz medic AP prosectură,

Domnule Manager,

Subsemnatul(a) _____,
domiciliat (ă) în _____,str._____,nr._____,bl._____,sc._____,
et._____,ap._____,jud._____, în calitate de_____ față de decedatul (a)
_____ vă rog să binevoiți a aproba scutirea de
autopsie.

Menționez că nu am nici un fel de obiecții asupra tratamentului și diagnosticului stabilit în clinica /
secția_____a Spitalului Clinic Căi Ferate Iași.

Îmi asum întreaga responsabilitate în fața familiei privind orice revendicări ulterioare.

Data :

Semnătura: _____

Act de identitate seria_____nr._____

eliberat de _____

la data de_____

 SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI	EXTERNAREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2	Cod: PO-AP-08/F1
		Ed./Rev.: 1/0
		Pag.: 1/1

Nr. / data

**SERV. ANATOMIE PATOLOGICĂ
ȘI PROSECTURĂ**

CERTIFICAT DE FORMOLIZARE

Subsemnatul(a), Dr....., în calitate de medic primar anatomopatolog, în baza Certificatului constatator de deces nr.....dîn data de.....eliberat de **SERVICIUL DE STARE CIVILĂ IAȘI** pentru decedatul.....în vîrsta de.....ani cu domiciliul în județul..... localitatea..... strada..... nr.....bloc.....sc.....et.....ap....., cu diagnosticul de infecție cu coronavirus (COVID- 19) confirmată , am efectuat formolizarea conform “Procedurii de externare a pacientului decedat infectat cu noul coronavirus (Sars-Cov2)”.

Se autorizează transportul cadavrului de o firmă de transport autorizată (autofunerară) către capela cimitirului pentru înhumare.

DATA

SEMNĂTURA

Dr.....

REPREZENTANT FIRMA FUNERARĂ S.C.

NUME, PRENUME REPREZENTANT.....

NUMĂR DE ÎNMATRICULARE AUTOFUNERARĂ

 SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI	EXTERNEREA PACIENȚILOR DECEDAȚI ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII INFECTAȚI CU NOUL CORONAVIRUS SARS-COV2	Cod: PO-AP-08/F2
		Ed./Rev.: 1/0
		Pag.: 1/1

Nr. / data

**SERV. ANATOMIE PATOLOGICĂ
ȘI PROSECTURĂ**

**PROCES VERBAL DE PREDARE – PRELUARE DE CĂTRE APARTINĂTORII LEGALI
A PACIENTULUI DECEDAT ÎN TIMPUL SPITALIZĂRII CONFIRMAT CU INFECȚIE CU NOUL
CORONAVIRUS SARS-COV 2**

Subsemnatul(a)....., domiciliat în
județul....., localitatea....., str.....
nr....., bl....., sc....., et....., ap..... posesor al C.I. seria..... nr.....,
eliberat de în calitate de..... față de decedatul
..... declar că:

- am primit decedatul formolizat în sac dublu cu fermoar și în sicriu închis și sigilat

sau

- deleg firma de pompe funebre/altă persoană..... prin reprezentatul
său..... pe baza procesului verbal/declarației aparținătorului pe proprie
răspundere să identifice și să ridice decedatul.

Nu sunt obiecții asupra calității acestor servicii.

Am fost informat că legislația în vigoare nu permite transportul decedaților decât cu o mașină autorizată în acest sens.

Menționez că am fost echipat cu echipament de protecție gratuit (halat de unică folosință, mască, mănuși, botoși) pus la
dispoziție de către spital, pentru identificarea decedatului.

Anexez copie după actul de identitate al aparținătorului legal.

Data :

Semnătură predare :

Necropsier.....:

Semnătură preluare:

Aparținător:

Reprezentant :